

John Carter Brown.

[illegible]

DISSERTATIO
DE MODO PROBABILIORI
QUO
PRIMÆ IN AMERICAM
SEPTENTRIONALEM
IMMIGRATIONES SUNT FACTÆ.

6.32

QUAM
SUB AUSPICIIS DIVINI NUMINIS
PRÆSIDE

OTTONE CHRISTIANO DE LOHENSCHIOLD,
PHILOSOPH. DOCTORE ET PROFESS. PUBL. ORDINAR
FACULTATIS PHILOSOPH. h. t. DECANO

PRO SUMMIS IN PHILOSOPHIA HONORIBUS
RITE CAPESSENDIS
IN AUDITORIO PHILOSOPHORUM ÆSTIVO
DIE SEPT. MDCCLIV.
PLACIDÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBMITTUNT

FRIDERICUS MARTINUS NEUFFER,
BACKNANGENSIS,
JUSTINUS DAVIDES KLETT,
UNTERLENNINGENSIS,
MAGISTERII PHILOSOPHICI CANDIDATI ET SERENISSIMI
STIPENDIARII.

TUBINGÆ LITTERIS SCHRAMMIANIS.

2, 1754.

JOHN CARTER BROWN

Q. D. B. V.

§. I.

Anſam huic tractationi academicæ præbuit diſſertatio pereruditta (a) *de modo, quo primæ in Americam transmiſſæ fuerunt coloniæ*, operi hiſtorico magnæ exiſtimationis inſerta, qua Americæ præcipue ſeptentrionali, ex orientalibus Tartariæ ſive Kamtſchatkæ partibus primos illatos fuiſſe incolas, variis adſtruitur argumentis. Hæc quidem opinio, quod ingenue confitemur, usque adeo plurimis, præſertim ſæculi noſtri eruditis, arriſit, ut fere omnes aliæ in cenſum rejectarum abierint. Operæ igitur viſum fuit pretium, ſen-

(a) *Diſſertation ſur la maniere dont l'Amerique a été peuplée* in, Hiſtoire Univerſelle depuis le commencement du monde jusqu'à preſent traduite de l'anglois d'une ſocieté de gens de lettres. Tomo 13.

tentiam, quam ſummus olim propoſuerat GROTIUS, (*b*) licet ex parte tantum, adoptare, & primos Americæ ſeptentrionalis colonos, ex borealibus Europæ noſtræ partibus occidentem verſus probabiliter profectos fuiſſe, novis argumentis confirmare. Cum vero temporis & inſtituti ratio tractationem hanc in integrum volumen excreſcere non permittat, miſſis argumentis quam plurimis GROTIANIS, & reſponſionibus, quas illis oppoſuerat JOHANNES DE LAET, (*c*) ut & alii Viri eruditi, reliqua novis firmare obſervationibus, & rationes Anglorum, pro Aſia ſeptentrionali ſive Kamtſchatka, militantes ſub examen revocare conſtituimus.

§. II.

Objectum diſſertationis noſtræ denſis involutum eſt tenebris, ita ut quæ probabilior dici poſſit ſententia, ſaltem minores vel numero vel pondere præ ſe ferat difficultates, quibus tota hæc materia undequaque eſt circumſepta. Hinc tot doctiſſimorum Virorum circa illam diſcrepantes ſententiæ. Magno numero ſunt, qui, Americam antiquis cognitam, & vel ab Ægyptiis, vel a Phoeniciis ſive Carthaginenſibus colonis refertam fuiſſe contendunt. Loca veterum ſcriptorum, quibus hæc opinio principaliter eſt

(*b*) HUG. GROTIUS de Origine Americanorum. Amſtelodami. 1643. 8. & Ejusdem de Origine gentium americanarum diſſertatio altera. Pariſiis. 1643. 8.

(*c*) JO. de LAET. Notæ ad diſſert. HUG. GROTII. Paris 1643. 8. & Ejusd. Reſponſio ad diſſert. ſecundam. H. GROTII, Amſtelodami 1644. 8. Vide etiam HORNIUM de originibus gentium Americanarum.

eſt ſuffulta, in nota (*d*) indicantur. Ex his omnibus, ſi unicum Diodori Siculi locum excipias, reliqui omnes parum ad rem facere videntur, & hujus quoque auctoritas, re curatius perſpecta, evaneſcit. Non tamen poſſibilitatem navigationum a priſcis gentibus ad detegendas novas ſedes occidentem verſus inſtitutarum, in dubium revocabimus. Lubenter quoque concedimus, cum antiquos per oceanum atlanticum longe lateque navigaſſe conſtet, vel unicum in littoribus Americæ factum naufragium, ex quo homines in navigio degentes vivi ad littus evaſiſſent, ſufficere potuiſſe ad Americam, tot incolarum myriadibus, quot, tempore detectionis per Columbum factæ, continuit, per longum temporis tractum, replendam. Poſſibilitatem hanc, memorandum confirmat exemplum navis anglicæ, anno 1589. in oceano Indico ſubmerſæ, ex qua quinque tantum homines, vir unus & quatuor mulieres, ad inſulam poſtea Pines nominatam, vivi pervenerunt, quam conjugio inter ſe inito, mira adeo fœcunditate inſtruxerunt incolis, ut cum anno 1667. navis batavica ventorum procellis agitata, caſu ad inſulam appuliſſet, novorum colonorum numerum ad circiter 11000. excreviſſe, ſtupuerint Batavi. (*e*) Sed cum non de poſſibilitate, ſed de majore probabilitatis gradu, qua ratione America primos receperit incolas, hîc

 loci

(*d*) Loca communiter huc referri ſolita, extant apud STRABONEM *Lib. 7. p. 299. edit. Caſauboni.* ÆLIANUM VAR. *Hiſtor. l. 3. c. 18.* DIODORUM SICULUM *Biblioth Hiſtor. l. 5. c. 19.* SENECAM TRAGICUM *in Medæa Act. 3. v. 375.* PLATONEM *in Timæo.* ARISTOTELEM in libro ipſi vulgo adſcripto *de mirabil. auſcultat Ariſt. oper. Tomo I.* PAUSANIAM *in Atticis.*

(*e*) Vide Allgemeine Geſchichte der Länder und Völcker von America, Tom. I. pag. 544. & 545.

loci ſit quæſtio; criteria, ex quibus potior ille probabilitatis gradus elici poſſit, veniunt eruenda, quibus ſemel poſitis, major quæſtioni veritatis lux affundi poterit.

§. III.

Cardines, circa quos hæc præcipue volutatur quæſtio, ad quinque potiſſimum referri poſſunt capita. 1.) Ad affinitatem conſuetudinum gentis alicujus veteribus cognitæ cum moribus Americanorum. 2.) Ad cognationem linguæ, vel ad minimum vocum quarundam ejusdem ſignificationis, tam in lingua gentis antiquitus cognitæ, quam in lingua Americanorum. 3.) Ad ſitum, poſitionem, diſtantiamque regionum, ex quibus migratio gentium in Americam facta fuiſſe creditur. 4.) Ad genium populi, quem in Americam trajeciſſe confirmant, an ſcilicet is cum longitudine ſive modo itineris in novum orbem ſuſcepti conveniat: & denique 5.) Ad monumenta hiſtorica cujusvis generis, quæſtionem illuſtrantia, quæ licet alias probationem omnium nobiliſſimam conſtituant; noſtra tamen in controverſia valde exiguum præſtant uſum. Hiſce quinque fundamentis anglica diſſertatio innititur, cujus veſtigia prementes, quale ſit argumenti cujusvis pondus, & in quantum pro tuenda ſententia noſtra pugnet, commonſtrabimus.

§ IV.

Antequam vero haſce ſuſcipiamus diſcuſſiones, ex re viſum fuit, hypotheſin noſtram in pleno exhibere contextu, quam in ſequentibus paragraphis, argumentis ſtabilire annitemur. Sententia noſtra hæc eſt. Populi, quorum poſteri Scandinaviam & borea-

boreales Europæ tractus hodienum poſſident, earum regionum primi non fuerunt incolæ. Gothi, ſeu quocunque alio nomine Scandinaviorum proavos inſignire velis, non ita magno intervallo ante tempus nativitatis Chriſti, Othino duce, in Scandinaviam pervenerunt, quam tamen longe anterioribus ſæculis habitatam fuiſſe conſtat. Veteris igitur regionis coloni, quorum reliquiæ & veſtigia in intimis ſeptentrionis penetralibus adhuc dum ſuperſunt, a novis advenis ſedibus pulſi, arcton verſus & oceanum ceſſerunt, & veriſimiliter colonias in Grönlandiam transmiſerunt; ex qua, uti novæ geographicæ detectiones (*f*) oſtendunt, per fretum, quod communiter nomine *freti Davis* deſignatur, neque longe diſtans neque difficilis ad terram firmam Americæ ſeptentrionalis patet aditus, in qua ipſa gentes repeciuntur ad hunc usque diem Grönlandiis, corporis habitu & morum conformitate adeo ſimiles, ut communem originem utrique populo jure meritoque poſſis tribuere, ita ut autor in nota citatus pag. 145. ſeqq. Grönlandos atque populos, qui Esquimaux vocantur, & in terra firma Americæ ad ſinum Hudſon & fretum Davis ſedes occupant, unum eundemque populum eſſe gravibus ex rationibus affirmaverit.

§ V.

Ante omnia igitur commonſtrandum eſt, ſeptentrionalium Europæ regionum primævos incolas, a Gothorum gente ſedibus pulſos

(*f*) Vide inter alios, tabulam geographicam, operi cui titulus eſt, **Reiſe nach Hudſons Meerbuſen beſchrieben von Heinrich Ellis / aus dem Engliſchen überſetzt** / ſubjunctam, & pag. 71. ejusdem libri, ubi refertur, Gallum quendam cognomine Groiſeleiz e Canada profectum, itinere terreſtri ad portum Nelſon, in ſinu Hudſon poſitum perveniſſe.

pulſos probabiliter verſus oceanum occidentalem ceſſiſſe, inde Grönlandiam atque Americana littora petitum. Teſtimonia ſcriptorum poſitiva hic quæruntur in caſſum. Omnia nituntur conjecturis atque probabilitatibus, quæ ſimul ſumtæ, magnum veroſimilitudinis gradum poterunt conſtituere. Quæ de gentium Scandinaviæ noſtræ antiquitate tradiderunt Saxo Grammaticus, Olaus Rudbeckius, Nicolaus Petrejus, Claudius Christophorus Lyschander, noſtra quidem ætate a cunctis fere eruditis ad fabulas & commenta referuntur. Sola æra, quam islandicam vocant, omnibus hodienum arridet, quæ non longe ultra tempus nativitatis Chriſti aſcendit, & ab Odini per ſcythicas terras & mare balthicum in ſcandinaviam tranſitu & immigratione, ſeriem rerum orditur. (*g*) Tempus, quod inter hanc epocham & ſeculum XI. æræ noſtræ, intercedit, facis hiſtoricæ, quæ illi lucem affundat, magnopere quidem indiget; cum & hic fabularum haud exiguus numerus veritatibus ſit immixtus; & difficultates augeat immatura, ſi dicere fas eſt, virorum alias magnorum eruditio, qui dum ſingula facta cum fide ſcriptorum græcorum & romanorum conciliare, graviſſima quæque ex affinitate ſæpius valde remota vocum quarundam hujus vel illius linguæ decidere, denique non hypotheſes ſuas rebus, ſed res ipſas hypotheſibus ſuis accommodare ſtuduerunt, univerſam hanc materiam arctiſſimis intexuerunt tricis. Unicum tantum proferam exemplum ſcilicet Olai Rudbeckii Atlanticam, librum, ſi ullus unquam, vaſta eruditione refertum, qui tamen in detegendis

(*g*) Vid. THORMODI TORFÆI, *Univerſa ſeptentrionis Antiquitates, ſeriem Dynaſtarum & Regum Daniæ exhibentes.* ARNGRIMUM JONAM *in ſpecimine hiſtorico Islandiæ.*

tegendis rerum ſeptentrionalium genuinis originibus, valde exiguum præſtat uſum.

§. VI.

Odinus, (*h*) cujus ſub auſpiciis Gothi in regiones baltico mari adjacentes penetraverunt, harum gentium antiquæ religionis fundator, poſt obitum in Deorum numerum relatus, certe epochæ nativitatis Chriſti integro ſeculo non eſt anterior. In eo enim omnes conveniunt, Odinum Upſalienſem à Pompejo Magno, vel ſaltem a Mithridate Eupatore, ex intimis ſcythiæ penetralibus cum populo ſuo (*Aſas Eddæ* vocant, circa quam denominationem ingens eſt ſententiarum conflictus) (*i*) pulſum, omnes baltici maris oras undequaque circumſediſſe. Huic contradicere videtur celebris illa e Cherſoneſo Cimbrica facta gentium migratio, quæ memorandum illud Cimbrorum cum Romanis bellum peperit, quæque certe tempus, quod adventui Odini aſſignatur, antecedit. Effecit autem cognatio vocis Cimber cum verbo Gothico Kimper ſ. Kiempar, quod Athletam ſ. bellatorem deſignat, nomina propria Cimbrorum apud ſcriptores Romanos conſervata, quæ omnia manifeſte ſunt originis

B *Gothi-*

(*h*) Quæ de pluribus Odinis ſive Othinis communiter traduntur, & noſtræ ſententiæ repugnare videntur, ſolide refutata vide in *Commentariis Academiæ ſcientiarum Imperialis Petropolitanæ* Tom. 8. p. 333. ſqu. ubi omnia quæ de Odinis narrantur, ad ſolum *Odinum Upſalienſem* referri debere, oſtenditur.

(*i*) Vide THEOPHILUM SIEGFR. BAYERUM in converſionibus rer. Scythic. temporibus Mithridatis Magni & paulo poſt Mithridatem pag. 338. ſqu.

Gothicæ ſeu *Teutonicæ*, & multæ aliæ rationes, quas forſan alio tempore peculiari diſſertatione confutabimus, ut quamplurimi eruditi, hoſce Cimbros, cum Odini & ejus comitum proſapia, quæ quinque circiter ſecula poſt expeditionem Cimbricam, Romanorum provincias invaſit, unam eandemque gentem originetenus fuiſſe, contendant. Quæ ſi vera eſt opinio, tunc male ſe res habet cum fide *Sagarum* ſive traditionum Islandicarum, & Norvacicarum, & cum commentariis, quibus illas illuſtrarunt TORFÆUS, VERELIUS, PERINGSKIOLD, aliique, quos ſecuti ſumus, auctores. Sed non eſt cur victas demus manus. Quod conformitatem attinet vocum ſive linguæ, ipſis verbis reſpondebimus doctiſſimi *Islandi* OLAI VERELII *in Hiſtoria Gothrici. & Hrolfi p.* 2. *Vocabatur hæc lingua Aſamal hoc eſt Aſiaticorum ſermo: ſed a priori non niſi dialecto differebat: utriusque enim communis mater Scythica fuit, ſi quid autem peculiare poſterior hæc habebat, vulgo id minus receptum Scaldis tantum frequentabatur novo hoc lepore carmina ſua condire ſtudentibus, quæ propterea minus facilia intellectu, noſtro præſertim ævo cum vulgaris pariter ac poëtica dictio vetus in uſu eſſe deſiit.* Sunt enim Germani quibus Cimbros cum *Tacito* annumeramus, Scythica pariter Colonia, ſed longiſſimo temporis tractu ante emigrationem *Odini* & *Aſarum*, ſedibus, quas occupavit, invecta. Hinc morum quædam affinitas, non major illa, quæ inter Europæ noſtræ gentes ejusdem quidem originis, ſed per plurium ſeculorum ſpatium ſeparatas, adhucdum ſubſiſtit. Statuimus igitur, poſt Cimbrorum emigrationem Aſas, Gothos ſeu Getas, illorum ſedes occupaſſe, & reliquias gentis Cimbricæ verſus meridionalia maris baltici littora depulſas tandem confœderationi & nationi Saxonicæ ſeſe

ſe

ſe immiſcuiſſe. Cum hac noſtra ſententia conſpirat ſane locus Taciti *de ſitu moribus & populis Germaniæ* cap. 37. (*k*) cui adjicimus, antiquiſſimos rerum borealium ſcriptores, Saxonem Grammaticum, qui ſua e monumentis & carminibus veterum depromſit, & Snorronem Sturlesonium omnium ſeptentrionalium hiſtoricorum nobiliſſimum, nec memoriam, nec nomen Cimmeriorum, ſive Cimbrorum, vel apud Danos vel apud Islandos, invenire unquam potuiſſe. Id quod cum magna & vana quidem indignatione animadvertit Johannes Lyscander *Antiquitatum Danicarum ſermone* 8. *p.* 69, Et hæc quidem ſufficere poſſunt, ad explicandum primum hypotheſeos noſtræ membrum. Nunc ſupereſt, ut præter Cimbros, & alios in Scandinavia extitiſſe commonſtremus populos, qui ab Odino victi & paulatim ſedibus pulſi, trajectum in Americam ſeptentrionalem ſuſcipere potuerunt atque reipſa ſuſceperunt.

§. VII.

Et hi quidem populi, noſtra quidem ſententia ſunt *Fenni*,

(*k*) Verba TACITI hæc ſunt: *Eundem Germaniæ ſinum proximi oceano Cimbri tenent, parva nunc civitas, ſed gloria ingens, veteriſque famæ late veſtigia manent, utraque ripa caſtra & ſpatia, quorum ambitu nunc quoque metiaris molem manuſque gentis & tam magni exercitus fidem.* Hinc patet, Tacitum, de populis ſua ætate Cherſoneſum Cimbricam & inſulas maris baltici incolentibus, non loqui. Locus enim quem Cimbris aſſignat, Holſatiæ potius quam Cherſoneſo convenit; & quomodo Tacitus gentem numero hominum validiſſimam, ſicut non multo poſt tempora ipſius comparuit, uti parvam civitatem, cujus antiquum ſplendorem, tantum ex reliquiis & magnitudine caſtrorum poſſis dimetiri, ſine abſurditate potuiſſet depingere.

Vani, *Væni*, vel ut rem præſenti accommodemus ſtatui, nationes, quarum poſteri Lapponiam, Finnmarckiam & vicinas mari albo regiones, ad hodierna usque incolunt tempora. Gens tantum a Gothorum deſcendentibus, lingua, corporis habitu, moribus & victu diſcrepat, quantum ad Gronlandos & populos, quos Eſquimos vocant, de quibus §.4. mentionem fecimus, accedit, uti infra commonſtrabitur. Summopere igitur veriſimile videtur, Odinum ſive ejus poſteros hoſce Fennos paulatim in boreales maxime Scandinaviæ partes depuliſſe, unde haud longo neque difficili tranſitu in Gronlandiam, inde vero minori adhuc opera per fretum Davis in Americam trajicere potuerunt. Et horum Vœnorum, itidemque belli ab ipſis contra Odinum geſti, mentionem expreſſam invenimus factam a *Snorrone Sturleſonio in Hiſtoriis Norvagicis*, licet THEOPH. SIG. BAYERUS (*l*) vir in hoc ſtudiorum genere nemini ſecundus, longe a noſtra diſcedentem interpretationem verborum SNORRONIS propoſuerit. Quæſtio hæc eſt. Scripſit STURLESONIUS circiter A. C. 1240. quo tempore aliqua jam, licet tenuis litterarum latinarum eruditio in Norvagia extitit. Dum igitur Sagas ſuas cum authoritate ARRII *Polyhiſtoris*, conciliare ſtudet *Snorro* eo tempore quo notiones geographicæ erant imperfectiſſimæ; dum terminos, quibus ſuo ævo Norvegi diverſas orbis tum cogniti plagas inſigniebant, deſcriptionibus geographicis latinorum, in quantum ipſi erant perſpectæ, accommodare vano auſu nititur; in deſcriptione itineris ab Odino in ſeptentrionem ſuccepti, adeo infelicem egit geographum, ut qui locum hunc illuſtrare crediderunt viri eruditiſſimi,

(*l*) In Converſ. rer. Scythicarum. pag. 334. ſqu.

tiſſimi, Brynolfus Suenonius, Nicolaus Kederus, Stiernhielmius, Verelius, Peringskiold, quin & ipſe Bayerus oleum & operam perdidiſſe videantur. Ubi enim hic Æthiopiam ponit, ille provincias transoxanas quærit, tertius Thraciam aſſignat, & ſic porro. Noſtrarum non eſt partium tantas componere lites. Hoc unicum obſervabimus, ſemper aliquid veteris famæ, etiam in corruptis ejusmodi locis, ſubodorari debere, quæ certe ratio tot viros eruditiſſimos movit, ut in explorandam & explicandam Snorronis ſententiam, tantam impenderent operam. Si igitur, miſſis omnibus circa geographicas quæſtiones controverſiis, narrationem Snorronis huc pertinentem, in ſenſu plane ſimplici accipere velis; tum certe noſtrum ſyſtema circa priſcas Fennorum ſedes, & circa bellum ab Odino contra ipſos geſtum, in ipſa contineri, cuivis erit manifeſtum. Verba Sturlesonii ab ipſo Bayero (*m*) neutiquam nobiſcum ſentiente, in latinum verſa, producenda veniunt. *Odinus longinquis peregrinationibus belliſque nobilitatus, multas victorias reportavit, multa regna ſibi ſubjecit, ex quo fama fuit, ubi pugnaret ab ea parte ſtare victoriam.* Tandem *exercitum ſuum eduxit* (hendur Voenum) contra Voenos, *qui regni ſui fines valide tutati ſunt. Ab ortu ſolis æſtivi usque ad occaſum ſolis hyberni, longiſſima montium juga protenduntur, diſterminantia* suidiod miklu *a ceteris regnis. Snorronem* hic a præpoſtero polyhiſtoriæ ſtudio abreptum fuiſſe, & æque vana, quam reliqua Geographica, quæ circa iter Odini profert, narraſſe credidit Bayerus: Ipſi enim *Suidiod Miklu* eſt Scythia magna; *Vænos* autem, quos hodiernos Fennos eſſe non abnuit, tanquam fœde-

 ratam

(*m*) BAYER, *in Converſ. rer. Scytic. pag. 338.*

ratam gentem cum Odino advéniſſe ex regionibus intra Tanain & Caucaſum ſitis ſibi perſuadet. Quæ ſi vera ſunt, tunc mehercle locus Snorronis exiguum præſtabit uſum. Sed quod pace tanti Viri dictum ſit, opiniones Bayerianæ de ſignificatione vocis SUIDIOD MIKLU & de origine *Vœnorum* ſive *Budinorum* non majorem merentur fidem, quam quæ JOHANNES PERINGSKIOLD *ad Theodorici Regis vitam* de Sarcklandia, quam Carthaginem Africæ fuiſſe credidit, in medium protulit. Hanc ſententiam vel potius conjecturam confutavit BAYERUS, quod eum in finem hic loci conſiderandum venit, quia Vir doctiſſimus (*n*) cum per vocem Sarcklandiæ Sericam ſive Imperium Chinenſium denotari primo loco aſſeruerit, mox mirabili atque temerario auſu, Sarklandiam illam, in quam *Ingonis Manheimiæ regis filius*, Snorrone teſte, profectionem inſtituit maritimam, Americam noſtram fuiſſe, & Normannos omnium Europæorum primos in hanc mundi partem navigaſſe, contendit. Hoc paradoxon, nullis prorſus argumentis ſuffultum, & quod ex verbis Autoris citati, quocunque modo illa ſumantur, neutiquam poſſe erui confidimus, ob auctoritatem BAYERI, tantæ molis viſum eſt Autori diſſertationis Anglicæ, (*o*) ut ſententiam ſuam, usque dum res curatius perpendatur, de tota hac quæſtione ſuſpendere conſultum duxerit. Sed ut ad rem ipſam regrediamur, explicatio noſtra, loci Snorronis hæc eſt. STURLESONIUS bellum Odini cum Vœnis, non ſolum ut rem, hiſtoriam ſeptentrionalem ſpecialiter & præ omni-

(*n*) BAYER, *in Converſ. rer. Scythic. pag.* 337.

(*o*) *Hiſtoire univerſelle depuis le commencement du monde jusquà preſent Tome treizieme pag.* 141.

omnibus aliis ejusdem expeditionibus tangentem, conſideravit; ſed etiam hoc bellum ultimis Odini temporibus contigiſſe credidit; id quod tam totus loci citati contextus, quam vox *tandem*, quæ alias nulla prorſus gauderet ſignificatione, manifeſte indicant. Atqui Odinus, uti omnes hiſtoriarum ſeptentrionalium periti uno ore conclamant, extremos vitæ ſuæ annos in Uplandia tranſegit. Ergo hoſtes, quos ultimo loco debellavit, in proximitate Sueciæ erunt quærendi, & nullus ad Caucaſum & Tanain datur regreſſus. Si Vœnos cum Bayero, ex illa regione cum ipſo Odino ſeptentrionem immigraſſe, & poſtea cum eodem bella geſſiſſe, credideris, tum verba Snorronis: *qui regni ſui fines valide tutati ſunt*, omni ſenſu carent; Vocabula enim: *regni, finium, quos valide tutati ſunt incolæ*, certe antiquam poſſeſſionem gentis in hac mundi plaga poſitæ, neutiquam vero ſeditionem turbæ cujusdam barbaræ ſimul cum Odino in has regiones profectæ, indicant. Ubinam igitur hi Vœni ſeu Fenni, quærendi erunt? Certe cum Plinio (*p*) non ſentimus, qui ſedes illis Livoniam, Curlandiam & magnam Pruſſiæ partem adſignavit. Propius ad ſententiam noſtram accedit Tacitus de Germ. c. 46. (*q*) qui

(*p*) *Hiſt. natur. l. 4. c. 13.* qui poſtquam de Scandinavia, quam incompertæ magnitudinis Inſulam vocat, locutus eſt, hæc addit: *Nec minor opinione Feningia eſt. Quidam hanc habitari ad viſtulam usque fluvium, a Sarmatis, Venetis, Scyris, Hirris tradunt.*

(*q*) *Venedi, multum ex moribus (Sarmatarum) traxerunt, nam quicquid inter Peucinas, Fennosque, Silvarum ac montium erigitur, latrociniis pererrant. - - Fennis mira feritas, fœda paupertas, non arma, non equi, non penates; Victui herbæ, veſtitui pelles, cubile humus. Sola in Sagittis ſpes, quas, inopia ferri, oſſibus, aſperant. Idemque venatus viros pariter ac feminas alit. Paſſim enim comitantur partemque prædæ petunt.*

qui non ſolum Fennos in iisdem fere tractibus, ubi illos nos ponimus, collocat; verum etiam morum hujus gentis conformitatem, cum Lapponibus noſtri ævi, vel & cum Americæ ſeptentrionalis incolis, expreſſis verbis commonſtrat. Voeni itaque ſive Fenni, uti Snorro indigitat, *ab ortu ſolis æſtivi*, *usque ad occaſum ſolis hiberni*, *per longiſſima montium juga*, *a Suidiod Miklu diſterminati fuerunt*. Hoc, noſtra quidem ſententia, ſignificat, Fennos, per Alpes illas boreales, quæ a mari albo per univerſam Scandinaviam ad oceanum usque ſe extendunt, a Suecia diviſos fuiſſe. Per *Suidiod Miklu* enim non *Scythiam magnam*, ſed *Sueciam magnam vel proprie ſic dictam a Norvagia & a regno Gothiæ diſtinctam* a Snorrone deſignari, omnino credimus. Fruſtra enim poſitionem montium ab illo deſcriptorum ubivis alibi quæſiveris; Hi igitur Fenni, quorum mores, veſtigia atque nomen adhucdum ſuperſunt, ab Odino vel ab ejus poſteris ſucceſſu temporis verſus polum arcticum, vel ut rectius loquamur, verſus promontorium, quod vocatur Nord-Kap. depreſſi, inde facillimo negotio, in Spitsbergiam, Gronlandiam, atque ex hac per fretum Davis & ſinum Hudſon in terram firmam Americæ ſeptentrionalis, transire potuerunt, imo, uti jam ſupra docuimus, probabiliter tranſiverunt. Epocha, qua hanc transmigrationem factam fuiſſe conjicimus, ſufficit ad rationem reddendam ingentis numeri incolarum, per Americam tempore Columbi diffuſorum. Diſtantia locorum, ſeu potius illorum proximitas pro noſtro ſyſtemate manifeſte pugnat. Jam reſtat, ut abſoluta hiſtorica diſſertationis noſtræ parte, rationes aliarum ſententiarum in contrarias partes abeuntium ſub incudem revocemus.

§. VIII.

§ VIII.

Regredimur jam ad examen characterum ſupra §. III. aſſignatorum. Primo loco affinitas conſuetudinum gentis alicujus veteribus cognitæ cum moribus Americanorum, venit conſideranda: Probe autem eſt tenendum, affinitatem morum, ut exinde aliquid pro communi gentium quarundam origine concludi queat, ita comparatam eſſe debere, ut non in quibusdam tertiis, ſed in omnibus fere, præſertim in iis, quæ victum, arma, regiminis conſtitutionem, habitationes, ſacra, de vitiis virtutibusque ſententias, attingunt, una gens proxime ad alteram accedat. Quæ ſi negligitur cautela, tum certe omnes omnium barbararum gentium mores, ſecundum primævam inſtitutionem ſocietatum, conſiderati, aliquam inter ſe habent ſimilitudinem, quæ tamen ad unam ab altera derivandam, neutiquam ſufficit. Hinc evenit, ut vir ſumma eruditione præditus (r) eum in errorem inciderit, ut Americanos a Pelasgis, antiquiſſimis Græciæ incolis: (quos, per Aſiam minorem, provincias Caucaſum adjacentes, ſcythiam denique magnam, eadem via, qua ipſos ſcytharum poſteros in Americam trajeciſſe exiſtimat auctor ſæpe memoratæ Diſſertationis Anglicæ:) oriundos fuiſſe credat: Quæ enim ad fulciendam ſuam ſententiam in medium protulit Vir doctiſſimus, ita quidem ſunt comparata, ut ſine reſpectu ad Pelasgos, fere omnibus antiquitus cognitis barbaris gentibus eodem jure poſſint tribui. Diſſertatio Anglica parum huic argumento inſiſtit; cum Tartarorum mores, cum indole gentium Americanarum, difficillime conciliari poſ-

(r) P. Lafitau, *Mœurs des ſauvages Americains comparées aux mœurs des premiers tems. Paris 2. Vol. 8. 1724.*

ſe, ſit in aprico, uti recte obſervavit ſummus *Grotius* in diſſertationibus ſupra citatis. Nos quidem, convenientiam, quam jamjam deſcripſimus, omnino inter Grönlandos ſive Fennos noſtros, & populos Americanos terram firmam inſidentes & nomine *Esquimaux* inſignitos, intercedere ſtatuimus. Communis enim utrique genti victus, veſtitus, corporis habitus, arma, venationis piſcandique modus, uti deſcriptio populi Exquimaux, ab *Henrico Ellis* (*s*) noviſſime propalata, manifeſte indicat. Graviſſimum quidem, contra conſequentiam, quam exinde petimus, quod ingenue fatemur, objectionis apparet momentum: ſed cum hoc univerſæ diſſertationi noſtræ minitetur ruinam, in fine hujus tractationis, pro omni, quo gaudere poteſt, robore, exponendum, noſtræque in contrariam partem militantes rationes in lucem erunt proferendæ. Unicum tantum hoc loco monebimus, conformitatem morum Americanarum gentium, in genere ſpectatarum, cum moribus cujusvis gentis cognitæ, non eam eſſe, ex qua originem communem utriusque gentis, elicere poſſis.

§ IX.

Idem fere dicendum erit de cognatione linguarum, vel ad minimum vocum quarundam ejusdem ſignificationis, in lingua tam gentis antiquitus cognitæ, quam in lingua Americanorum occurrentium. Et hoc quidem præcipuum quibusdam argumentum ad perveſtigandas gentium origines viſum, & judicio exemploque graviſſimorum virorum laudatum eſt. Verum ſerio cavendum erit, ne vocabulis, ſoni vicinitate ſibi propinquis, aut miſerum

(*s*) Reiſe nach Hudſons Meerbuſen. p. 138-147. it. p. 256-258.

miſerum in modum huc detortis, nimium confiſi, poſt inventas paucas voces æquiſonas, rem totam confectam eſſe, arbitremur. Pereruditus Anglicæ diſſertationis auctor in eo totus eſt, ut nervum hujus argumenti ſtringat. (*t*) In *Apalacis* ſ. *Meſſagetis* ſcytharum, *Apalatcos* & *Apalchenos* Americanorum reperiri credit. *Maſſachuſetæ* & *Maſatecæ* ipſi pariter ſunt *Maſſagetæ* veterum; *Tambi* vero *populus Peruvianus*, *Tabieni*, de quibus mentio fit apud Ptolomæum geographum. Sed hæc ab Hornio jam in medium prolata, non ita quidem comparata ſunt, ut ſeriam mereantur refutationem. Verum & præter *Scythas*, etiam *Japonenſes* in America invenit. Nomen enim *Motezumæ* poſtremi Mexicanorum Imperatoris, cum voce *Motazajuma*, quem dignitatis titulum, teſte Hornio, Japonenſium Imperator ſibi vindicat, manifeſte convenit, & ipſa vox *Chiapanecæ* (nomen gentis Americanæ in *tractu Nicaragua* poſitæ;) cum denominatione *Japonenſium* conſpirat. Sed a titulo dignitatis Imperatoris Japonenſis, ad nomen proprium, ab uno tantum Mexicano imperatore uſurpatum, nihil poteſt concludi; & Autor diſſertationis ignorare haud debuiſſet, vocem *Japon* penes Europæos uſu receptam, apud incolas regni ita denominati, nihil prorſus ſignificare; apud quos nomen regionis & populi audit *Nippon*, cum vocabulo *Chiapanecæ* nullo unquam conſilio conciliandum. (*u*) Ut rem uno comprehendamus verbo, ſi vel omnes voces æquiſonas a *P. Lafitau* in libro, quem ſupra laudavimus, commemoratas, in unum congeſſeris,

(*t*) In Diſſert. ſæpe cit. p. 123. ſqu.

(*u*) Confer. Hiſtoire naturelle civile & eccleſiaſtique de l'empire du Japon par Engelbert Kämpfer & Hiſtoire du Japon par le P. de Charlevoix.

non major linguarum apparebit convenientia, quam illa, verbi gratia, quæ inter linguam *Græcam* & linguam *turcicam* intercedit; ita ut exinde plane nihil poſſit concludi: quapropter & nos eo lubentius ab omni comparatione & collatione, linguæ *Gronlandicæ* cum linguis Americanorum abſtinebimus.

§. X.

Situs, poſitio, diſtantia regionum, ex quibus migratio in Americam facta fuiſſe creditur, longe gravius, præcedentibus duobus, conſtituunt argumentum, adeoque utriusque partis rationes in extenſo erunt exponendæ. Secundum ſententiam illorum, qui immigrationem ex orientalibus Tartariæ vel *Kamtſchatkæ* partibus factam fuiſſe contendunt, hæ regiones, Americæ ſeptentrionali olim fuerunt contiguæ, & nunc per oceanum inſulis refertum a *California* ſeparantur. Diſtantiam, inter promontorum longiſſime orientem verſus poſitum (a Navarcha *Behring* ſub auſpiciis Auguſtiſſimæ Ruſſorum Imperatricis detectum) & Californiam, triginta fere gradus explere credidit ſummus Eulerus; doctiſſimus vero Anglus Dobbs longe majorem diſtantiam intercedere arbitratus eſt. (*x*) Res plane deciſa erit, ſi fidem adhibere velimus, operi noviter in lucem edito, (*y*) de quo varias ob cauſas

(*x*) Confer. Transact. Philoſoph. pour les mois de Janvier & fevrier 1747. pag. 421-424. Transact. Philoſ. pour les mois de Mars, Avril & May. 1747. p. 471-476.

(*y*) Nouvelles Cartes des decouvertes de l'amiral de Fonte & autres navigateurs Espagnols, Portugais, Anglois, Hollandois, François & Ruſſes, dans les mers ſepten-

cauſas judicium noſtrum ſuſpendimus. Secundum eum auctorem, diſtantia ab extremis *Kamtſchatkæ* partibus, in *Japoniam* 800. ad minimum leucadum, quarum 20. unum conſtituunt gradum, eſſe debet; & ex *Japonia* in *Californiam* 1200. ejusdem menſuræ, ſecundum ipſum, numerantur leucades. Porro navis ruſſica, quæ auctoris fratrem, cui hæc erat commiſſa detectio, vehebat, poſt ſex hebdomadum navigationem, tandem terram attigit, quæ a promontorio, quod *Cap blanc* vocatur, omnium in California cognitorum, longius verſus Septentrionem pariter & Occidentem porrecto, quaduordecim adhuc gradibus diſtabat. Quæ ſi ita ſe habent, quis Tartaros ſeu Kamtſchatkæ incolas ejusdem navigationis unquam capaces fuiſſe crediderit. Sed ſi vel diſtantiam a Celeberrimo Eulero aſſignatam inter Aſiam & Californiam exiſtere ſtatuas; tum certe eadem difficultas adhucdum ſupereſt, quæ eo major videri debet rerum navalium peritis, quod omnes expeditiones, ad detegenda maria, inter Aſiam & Americam Septentrionalem poſita, a diverſis Europæ Gentibus per peritiſſimos navigatores inſtitutæ, ad hunc usque diem omni plane caruerint ſucceſſu. Longe aliter vero ſe res habet, ſi hypotheſin noſtram ſpectes: a promontorio enim, quod *Nord-Kap* vocatur, in Spitsbergiam, & inde in Gronlandiam non longior eſt via, quam, in itinere ex Norvagia in Islandiam inſtituto; Et Gronlandia a terra firma ſeptentrionalis Americæ unice per fretum Davis

 ſepa-

ſeptentrionales, avec leur explication, qui comprend l'hiſtoire des voyages, tant par terre que par mer, dans la partie ſeptentrionale de la terre, les routes de navigation, les extracts des journaux de marine, les obſervations aſtronomiques &c, par Mr, de l'Isle. à Paris, 1753. 4to.

ſeparatur. Difficultates horum itinerum non ſunt iſtiusmodi, ut cum navibus, quibus utuntur promontorii Nord-Kap accolæ, & cum eorum in navigando peritia, felicem exitum non poſſis conciliare.

§. XI.

Genius quoque populi, de quo, an in Americam trajecerit, diſputatur, an ſcilicet is cum longitudine ſive modo itineris, in novum orbem ſuſcepti, conveniat, erit conſiderandus. Et omnis, circa hoc objectum, diſquiſitio tantum noſtræ favet ſententiæ, quantum contrariæ adverſatur. Quis enim non videt, populum per totum fere vitæ tempus Oceano ſemper incumbentem, ex ſolo piſcatu vitæ ſuæ neceſſitates trahentem, ſine omni timore cum navigiis ſuis in altum mare procul a littoribus provehentem, qualem populum certe Gronlandi noſtri conſtituunt, multo aptiorem videri ad profectionem, in Americam ſuſcipiendam, Tartaris atque Kamtſchatkianis gentibus, ab Oceano atque navigatione abhorrentibus, & qui nec ſua probe norunt littora.

§. XII.

Quod denique monumenta hiſtorica cujusvis generis, quæſtionem hanc illuſtrantia, attinet: quæ ad fulciendam ſententiam noſtram ex ſcriptoribus rerum ſeptentrionalium eruere potuimus, jam in antecedentibus expoſita fuerunt. Hæc ſi forte quibusdam non ſatis ſtringentia apparebunt, ex altera parte obſervandum eſt, argumenta hiſtorica, pro tuenda quacunque alia, circa hanc quæſtionem, hypotheſi, proferri ſolita, adhuc minorem ſpeciem præ ſe gerere. Ut enim Pelasgos P. Lafitau plane ſilentio tranſeamus; patet hoc ex argumentis vel potius conjecturis hiſtoricis, ab Auctore Diſſertationis Anglicæ prolatis, quas vel indicaſſe eſt

re-

refutaſſe. (z) Disquiſitionem illarum, ne nimis prolixi ſimus, conflictui reſervamus publico.

§. XIII.

Et ſic quidem inſtituto noſtro ſatisfeciſſe nobis videremur, niſi ſummi ponderis reſtaret difficultas, quæ, qua ratione poſſit ſolvi, vel ſaltim imminui, vix apparet. Habitent enim populi Esquimaux in terra firma Americæ! ſint una eademque gens cum Gronlandis! Deſcendant utrique a Vœnis ſive Fennis noſtris! Quid exinde ſequitur? Sequitur Fennorum progeniem, incertum quo tempore, in Americam perveniſſe; Neutiquam vero cæteros Americanos, quibuscum comparati Esquimaux vix exiguam manum conſtituunt, ab his deſcendere. Contrarium enim graviſſimæ probant rationes. A reliquis Americanis diſtinguuntur Esquimaux albedine corporis, capillorum forma, barba &c. ſumma inter utrosque intercedit inimicitia. Esquimaux a reliquis Americanis velut extranei & alienigenæ conſiderantur. (*aa*) Hæc quidem difficultas objectum diſſertationis noſtræ proprie non tangit, cum *primam immigrationem* per viam breviſſimam atque facillimam factam fuiſſe, ipſa rei ſuadeat natura: nos autem hanc viam facillimam atque breviſſimam a noſtris Gronlandis vere uſurpatam fuiſſe commonſtraverimus. Non tamen omnem ſpem dejicimus, oſtendendi, non obſtantibus hiſce objectionibus, vel univerſos Ame-

(z) Confer. Hiſtoire Univerſelle Tom. XIII. p. 122-128. ubi præcipue notandum eſt, Auctorem, facilitatem immigrationis in Americam per Gronlandiam & fretum Davis faciendæ lubenter agnoſcere; ſed quia modum non invenit, Scythas ſuos per hanc viam deducendi, Norvegi autem GROTII, ut & noſtri Fenni ipſi minus placuerint; Kamtſchatkam atque iter per tam late porrectum Oceanum neceſſario debuit amplecti.

(*aa*) Vid. Ellis Reiſe nach Hudſons Meerbuſen loc. cit. Item Allgemeine Geſchichte der Länder und Völcker von America. Tom. II. p. 427.

Americæ colonos a Fennis noſtris deſcendere potuiſſe. Si formam habitumque corporis Americanorum, pro regula in dijudicanda illorum origine velis aſſumere, tunc fruſtra in univerſo terrarum orbe, gentem aliquam, ab Americanis, hiſce in rebus toto cœlo non differentem, quæſiveris. Et hæc differentia ea quidem eſt, ut WHISTONO *(bb)* anſam præbuerit ſomniandi, Americanos non a Noacho, ſed a Lamecho originem trahere. Sed a multis jam eruditis obſervatum fuit, differentias has in forma corporis (cum Americanos Aſiæ & Europæ incolis omnino corpore & colore ſimiles naſci conſtet) non ab ipſa natura, ſed ab educatione, moribus, & variis accidentalibus cauſis provenire. Quod autem, diverſam fere in omnibus vivendi rationem, & mutua inter Esquimaux & reliquos Americanos odia, attinet, ejus rei facile reddi poteſt ratio, ſi regionum, quas utrique habitant, habetur reſpectus. Illi enim in littoribus & terris, Gronlandiæ fere in omnibus ſimilibus, remanentes, mores victumque patrium retinuerunt; hi vero, ſucceſſu temporum per vaſtiſſimas ſilvas diffuſi, ex gente e piſcatoribus conſtante, in gentem ex venatoribus compoſitam converſi, neceſſario, antiqua, novis inſtitutis & conſuetudinibus, commutare debuerunt. Facile foret ex hiſtoria omnis ævi, exempla depromere, mutationum ejusmodi, ubi gentes, quarum communem originem nemo in dubium revocat, paribus ex cauſis, moribus, & ſtudiis erga ſe invicem, æque longe ac Esquimaux & reliqui Americani, in diverſa abierunt.

Sed pro inſtituti noſtri ratione hæc jam ſufficiant.

(bb) WHISTONS. Expoſit. of the curſe upon Cain and Lamech, Shevving that the preſent Africans and Indians are their Poſterity. London 1725.

03198

J754
L833d